

Šachmatų kompozitorių saugos ir sveikatos instrukcija Nr.1

1. Bendroji dalis

1.1. Šachmatų kompozitoriui (toliau – kompozitorius), pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta drausminė, materialinė, administracinė ir baudžiamoji atsakomybė, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį ir padarinius.

1.2. Kompozitoriumi gali būti asmuo, susipažinęs su šachmatų taisyklėmis, lentų tipais, jų orientacijomis, figūrų tipais ir savybėmis (specialus šachmatinis išsilavinimas nebūtinai), išklauses įvadinį saugaus, garbingo ir sveiko šachmatų uždavinių sprendimo ir kūrybos instruktažą bei instruktažą varžybų vietoje.

1.3. Kompozitorius privalo laikytis šachmatų uždavinių sprendimo ir kūrybos saugos reikalavimų, šachmatų kompozicijos taisyklių, nerūkyti, nenaudoti alkoholinių gėrimų, narkotikų, psichikos stimuliatorių savo varžybų ir kūrybos vietoje, saugoti savo ir nekenkti kolegų bei varžovų sveikatai.

1.4. Kompozitorius privalo laikytis asmeninės higienos reikalavimų: dėvėti švarius, tvarkingus drabužius, avėti patogią ir saugią avalynę.

1.5. Kompozitorius privalo vykdyti visus aplinkos, drabužių ir asmens sanitarijos ir higienos reikalavimus, nenaudoti koncentruotų rūgščių, šarmų, skiediklių, tirpiklių, greitai užsidegančių, sprogstančių, toksinių ir kitokių medžiagų, kurių naudojimas higienos normose nenurodytas.

1.6. Kompozitorius turi žinoti priešgaisrinės saugos reikalavimus, eksploatuojant elektros įrenginius turi vadovautis instrukcijomis, savo veiksmais nesudaryti grėsmingų situacijų ir nesukurti pavojaus sau bei aplinkiniams.

1.7. Kompozitoriams griežtai draudžiama savavališkai taisyti elektros įrangą ir aparatus.

1.8. Nenaudoti parankinių daiktų vietoje lentų ir figūrų. Atsargiai spręsti ir kurti uždavinius prie galinčių netikėtai atsidaryti durų ir ant laiptų bei kopėčių.

1.9. Apdairiai elgtis su sutrikusios psichikos ir agresyviais varžovais, vengti emocinių protrūkių, neprovokuoti jų agresijos, saugotis galimų išpuolių.

1.10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą. Reikalui esant iškviešti greitąją med. pagalbą. Nukentėjusiam ar įvykį mačiusiam asmeniui reikia nedelsiant pranešti apie tai varžybų teisėjui ar varžybų direktoriui ir iki tyrimo pradžios išsaugoti įvykio vietą tokią, kokia ji buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių kompozitorių ar žiūrovų gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakitimai, kurie įforminami aktu.

1.11. Varžybų metu nevaikščioti į kitus renginius, barus, restoranus, neužsiimti kitais darbais, kuriant uždavinius nepalikti pašalinių daiktų.

1.12. Įvykus nelaimingam atsitikimui, tuojau pranešti varžybų teisėjui, direktoriui ar kitokiam administratoriui.

2. Pavojingi ir kenksmingi veiksniai, būtinosios saugos priemonės

2.1. Pavojingi ir kenksmingi veiksniai yra: elektros srovė, statinis elektros krūvis, mechaniniai sužalojimai aštriais figūrų, lentų ir baldų defektais, rašikliais, emociniai krūviai, bei kitos aplinkybės, kurios gali alergiška, fiziškai bei nerviškai veikti organizmą.

2.2. Nenaudoti etilo spirito ir medicininio ar techninio deguonies. Sistemingai vėdinti patalpas, kad nesikauptų nuodingos medžiagos.

2.3. Visi elektros ir elektronikos prietaisai turi būti techniškai tvarkingi ir periodiškai tikrinami. Jei prietaisas yra netvarkingas, jo nejungti ir apie gedimą tuoj pat pranešti teisėjui ar direktoriui.

2.4. Nešaukti, nerėkauti ir kitais būdais nesukelti ir neskatinti pykčio, agresijos protrūkių bendraujant su pakitusios ar lengvai pažeidžiamos psichikos varžovais.

2.5. Stiklo duženas, baldų, patalpų įrangos atplaišas, lūženas su aštriomis briaunomis, kišenėse nešiojamas žirkles, adatas, atvirais ašmenimis peilius ir panašius pavojingus daiktus šalinti iš varžybų patalpų arba naudoti pagal paskirtį, ir laikantis visų atsargumo priemonių.

3. Kompozitoriaus veiksmai prieš varžybų pradžia

3.1. Kompozitorius pasideda ant burtų keliu jam paskirto stalo šachmatų lentą(s), figūras (ar keletą komplektų), rašymo priemonės, popierių, akinius, laikrodį ir išjungia mobiliuosius telefonus, kompiuterius.

3.2. Apžiūri stalą, kėdę, organizatorių pateiktus šachmatų komplektus, valstybių vėliavėlių spalvas, jų išdėstymą, įrengimus, jų jungtis, patikrina jų veikimą, pasitikslinka ar yra reikiamos instrukcijos, kad iškilus neaiškumams būtų galima pasitikrinti, ir griežtai vykdyti saugos ir sveikatos instrukcijas.

3.3. Apie visus pastebėtus trūkumus informuoja komandos vadovą bei teisėją.

3.4. Susipažįsta su turo informacija, išklauso teisėjo nurodymus.

4. Kompozitoriaus veiksmai varžybų ar kūrybos metu

4.1. Kompozitorius privalo varžytis tik gerai apšviestoje ir išvėdintoje patalpoje, dėvėti patogią aprangą ir apavą, naudotis patogiais baldais, nedidelio kontrasto šachmatų lenta ir figūromis, pastarosios gali būti neutralios ar pusiau neutralios, bei patogiomis kitomis pagalbinėmis priemonėmis.

4.2. Kompozitorius privalo laikytis prietaisų, lentų, figūrų, kuriais naudojasi eksploataavimo taisyklių. Žinoti visas pasekmes, kurios gali ištikti, jei nebus laikomasi saugos ir sveikatos reikalavimų.

4.3. Naudoti šachmatų inventorių pagal paskirtį, figūromis neatkimšinėti butelių, kavos puodelių nestatyti ant lentų, nemėtyti figūrų ant grindų, o nukritusias figūras tuojau pat pakelti.

4.4. Leidžiama naudoti ir magnetinius šachmatų komplektus, jei jų magnetizmas neviršija nustatytų normų.

4.5. Nukirstų figūrų nemėtyti į šiukšlines, o be triukšmo pastatyti ant stalo.

4.6. Į kanalizacijos sistemas nemesti sudužusių ir sukapotų figūrų.

4.7. Laiku ir kokybiškai per kiekvieną pertraukėlę vėdinti patalpas.

4.8. Verdant kavą nepažeisti kavinuko saugaus eksploataavimo taisyklių.

4.9. Prieš įjungiant į elektros tinklą visų rūšių aparatus ir prietaisus įsitikinti ar jie yra tvarkingi, jei ne, informuoti teisėją ar varžybų direktorių.

4.10. Neliesti elektros prietaisų ir jų jungčių, įrangos, kavinukų šlapiomis rankomis, bei neapipilti jų vandeniu.

4.11. Turo metu negaminti maisto, nevartoti alkoholio ir nerūkyti. Jei sprendimo turas trunka ilgiau kaip valandą šachmatininkas savo laiko sąskaita gali nueiti į tualetą ir rūkymui skirtą vietą parūkyti. Jį turi lydėti teisėjas.

4.12. Šachmatų uždavinių sprendimo varžybos negali trukti ilgiau kaip tris valandas. Jei numatyta ilgesnė trukmė po pirmųjų dviejų valandų turi būti padaryta pusės valandos pertrauka. Jei numatyti trumpesni turai tarp jų turi būti ne trumpesnė kaip 15 minučių pertrauka.

4.13. Kišenėse nesinešioti aštrių, dūžtančių daiktų.

4.14. Nesėdėti ir negulėti ant stalų, nespjaudyti, garsiai nesikeikti.

5. Kompozitoriaus veiksmai avariniais atvejais

5.1. Elektros įrenginį išjungiami šiais avariniais atvejais: sugedus elektros įrenginiui, nutrūkus elektros energijos tiekimui, pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pajutus elektros srovės poveikį, pastebėjus triukšmą arba vibraciją, įvykus nelaimingam atsitikimui ar avarijai, kilus gaisrui.

5.2. Įvykus avarijai ar nelaimingam atsitikimui, nedelsiant pranešti komandų kapitonams, teisėjams, varžybų direktoriams ar organizatoriams. Išsaugoti įvykio vietą tokią, kokia ji buvo avarijos metu, jei tai nekelia pavojaus žmonių gyvybei.

5.3. Atsitikus elektros nelaimi, kuo skubiau nukentėjusįjį išlaisvinti nuo srovės šaltinio, nepakenkiant sau, suteikti pirmąją pagalbą: jei sutrikusios gyvybinės funkcijos daryti dirbtinį kvėpavimą ir išorinį širdies masažą; visais atvejais pakviesti gydytoją.

5.4. Kilus gaisrui, kviesti ugniagesius, išvesti iš pavojingos zonos neįgaliuosius, nedelsiant informuoti komandų kapitonus, teisėjus, varžybų organizatorius, pradėti gesinti turimomis priemonėmis (degančių elektros įrenginių negalima gesinti vandeniu, jie yra gesinami angliarūgšte, milteliniais gesintuvais, smėliu).

6. Kompozitoriaus veiksmai baigus veiklą

6.1. Šachmatų figūras, lentas, prietaisus, priemones sudėti į joms skirtą vietą.

6.2. Patikrinti, ar nepalikti neuždaryti langai, ar neįjungti elektros įrenginiai, apšvietimas, ar durys yra užrakintos.

6.3. Pastabas, pastebėjimus, nesklandumus, neįprastus ir netradicinius atsitikimus bei apie saugos ir sveikatos taisyklių pažeidimus pranešti komandų kapitonams, teisėjams, varžybų organizatoriams.
